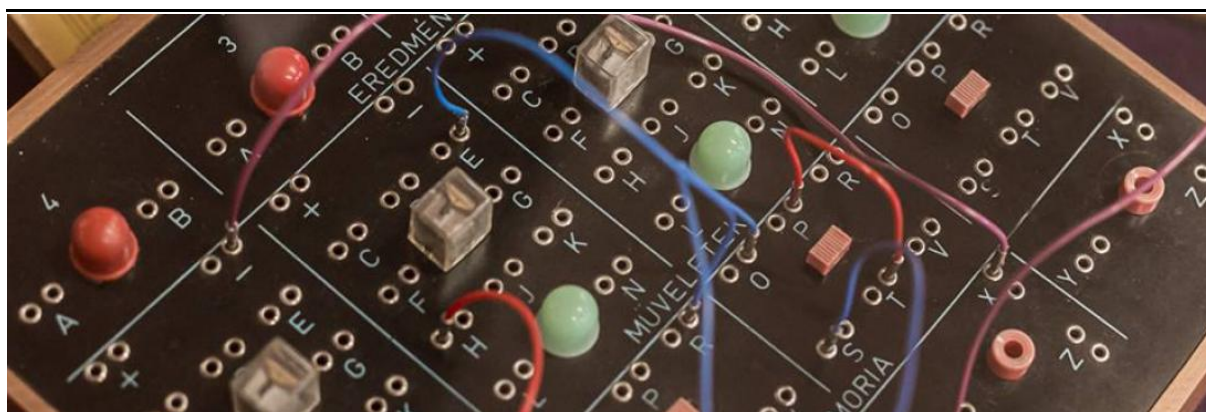

A jövő múltja

**Megőrizni a múlt értékeit, alkalmazkodni a jelenhez,
befolyásolni a jövőt.**

<http://ajovomultja.hu/news/vasfuggony-szulottei-birosagon>

A Vasfüggöny szülöttei a Bíróságon

Beküldte Képes Gábor - 2017.04.10. (h.) - 10:03

A Vasfüggöny szülöttei kiállítás

A *Neumann János Számítógép-tudományi Társaság* (NJSZT) és a *Debreceni Törvényszék* szakmai támogatásával mutatkozott be egy páratlan ritkaságokat felvonultató informatikatörténeti magángyűjtemény Debrecenben. A kiállítás védnöke *Alföldi István*, az NJSZT ügyvezető igazgatója.

A *Debreceni Járásbíróság* biztosít méltó helyszínt épületében az április 6-án megnyitott – és június közepéig látogatható tárlatnak. A kiállítást a Debreceni Törvényszék informatikusa, *Vidovenyecz Zsolt* állította össze elsősorban magyar gyártású számítógépeket tartalmazó kollekcijából.

A *Vasfüggöny szülöttei – a magyar informatika hőskora a keleti blokkban* című kiállítás a hatvanas évek második felétől a nyolcvanas évek végéig szemezget a hazai informatikatörténetből. A bemutatott tárgyak jól példázzák azt a kreativitást, amellyel a magyar informatikusok a hidegháború, az embargó körülményei között is nagyot tudtak alkotni. Láthatóak a keleti országok együttműködési programja, azaz az ESZR (*Egységes Számítógép Rendszer*) keretei között fejlesztett professzionális berendezések, nyugati minták alapján „klónozott” készülékek és teljesen magyar fejlesztésű alkotások is. A modern számítástechnika atyjáról, *Neumann Jánosról* és a magyar informatika legnagyobb alkotóiról az NJSZT jóvoltából olvasható tablósor.

A tárlat legrégebbi tárgyai: *Klatsmányi Árpád* HUNOR 131 asztali tranzistoros számológépe és *Kovács Mihály* Mikromat kibernetikai építőkészlete. Míg ezek a tárgyak fél évszázadosak, a bemutatott tárgyak többsége az 1980-as évekből való. Látható például a *Németh Aladár* által formatervezett, Esztergomban gyártott Labsys-80 professzionális számítógép vagy a COMPUT-80 nevű, szintén magyar PC, amelyből jelenleg nincs több fennmaradt példányról tudomásunk. Az MTA SZTAKI ProPrimo nevű mikroszámítógépéből is mindössze öt megmaradt példányról tudunk – ezek egyike Debrecenben látható, ahogy a szintén SZTAKI-ban, az Alföldi Nyomdában dolgozó *Varga Györggyel* együtt fejlesztett, nyomdai Syster számítógép is. (*Varga György* a megnyitót is megtisztelte jelenlétével.) De néhány tárgy megidézi a *Központi Fizikai Kutatóintézet* (KFKI) TPA-családját éppúgy, mint a Videoton termináljait és személyi számítógépeit, megtekinthetőek a *Számítástechnikai Koordinációs Intézet* (SZKI) termékei, köztük a legendás Proper-16 - és más kisebb-nagyobb hazai cégek gyártmányai, a *Rolitrontól* a *Ganzig*.

Dr. Vágó Zsolt (középen) Képes Gáborral és Vidovenyecz Zsolttal.
Fotó: Vida István Tamás

A megnyitón *Dr. Vágó Zsolt*, a Debreceni Járásbíróság elnöke köszöntötte a megjelenteket. Elmondása szerint egy hétköznapi beszélgetés során derült ki számára, hogy a törvényszék informatikusának ilyen páratlan gyűjteménye van. A tárlatot *Képes Gábor*, az NJSZT főmunkatársa nyitotta meg, aki jelezte, hogy az NJSZT örömmel karolta fel a kezdeményezést, mert a múlt értékeinek megőrzését kiemelt feladatának tekinti. A tárlat műtárgyaiból néhány kiemelkedő példányt az NJSZT budapesti és szegedi időszak kiállításain is lehet majd látni, ezek a nagy értékű tárgyak méltóképp egészítik majd ki az NJSZT világszínvonalú Informatika Történeti Kiállítását.

Képes Gábor tárlatvezetést tart. Fotó: Vida István Tamás

Képes Gábor bevezető tárlatvezetésben követte végig a magyar informatika "Vasfüggöny mögötti" évtizedeinek fontos állomásait. Az emlékek felidézésében segített az is, hogy a tárgyak egy része működőképes: a megnyitón a szekrény méretű, derekasan zúgó-zümmögő Videoton R11 zaja varázsolt hamisítatlan számítóközpont-hangulatot, a 80-as évek gyerekszobáit pedig a Videoton TV Computeren futó – és korhű Videoton televízió megnézhető – Űrhódító játékprogram idézte fel. S bár a tárlat a magyar gépekre koncentrált, nem maradhettek ki a 80-as években hazánkban legnépszerűbb Commodore és Sinclair-masínák sem: a látogatók ugyanis reklamálnának, ha nem láthatnák viszont az "elmaradhatatlan" Commodore-64-et.

A magyar technika- és művelődéstörténet méltó szelete került most a Bíróságra, szerencsére nem a "vádlottak padjára", hanem az intézmény aulájába, amely eddig is helyet biztosított különböző, főleg művészeti kiállításoknak. A "védelem nevében" elmondhatjuk: az ingyenesen megtekinthető és a *Nyitott Bíróságok Program* keretében diákcsoportok által is látogatható kiállítás az igazat, csakis a színtiszta igazat meséli el a magyar számítástechnika mérföldköveiről, melyek egyben egy izgalmas történelmi korszak tanúi is.

A Vasfüggöny szülöttei. Fotó: Vida István Tamás

KG

Cím: Debreceni Járásbíróság, Arany János u. 25-31, 4025

Nyitva tartás: H-CS 8-16 óra, P 8-13:30 között.

További információk: <http://www.holdcomputers.com/> (link is external),
<http://birosag.hu/media/aktualis/magyar-apple-informatikatorteneti-kuriozumok-debreceni-jarasbirosagon> (link is external)

Informatika Történeti Kiállítás
Szeged, Kálvária Sgt. 23
Tel.: 62-563-487

E-mail: itmuseum@agoraszeged.hu (link sends e-mail)